

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 21 mars 1934 kl. 1 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i anledning av väckt motion, II: 500, angående utvidgning av den svenska kulturpropagandan i utlandet.

I en inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott för förberedande handläggning hänvisad motion, nr 500, har herr *Jacobsson* m. fl. hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t ville skyndsamt låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag om en väsentlig utvidgning av den svenska kulturpropagandan i utlandet i överensstämmelse med de riktlinjer, vilka motionärerna i motionens motivering angivit.

Motionen.

Beträffande motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har berett Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet tillfälle att yttra sig över förevarande motion. Med anledning därav har Riksföreningens arbetsutskott delgivit utskottet ett yttrande i ärendet av föreningens lektoratsavdelning samt uttalat sin tillfredsställelse över det intresse för föreningens strävanden, som tagit sig uttryck i motionen. Arbetsutskottet har livligt tillstyrkt en utredning om möjligheterna för statsunderstöd åt den redan existerande kulturpropagandan i utlandet och för möjliggörande av dess utvidgande. Chefen för föreningens huvudexpedition har vidare i ett inför utskottet hållet föredrag framlagt föreningens synpunkter på ifrågavarande verksamhet.

Infördrat yttrande.

Såsom av motionärerna framhållits har den svenska kulturpropagandan i utlandet hittills till mycket stor del ombesörjts av enskilda sammanslutningar och institutioner. I viss utsträckning ha dessa dock åtnjutit statsunderstöd. Så har Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet erhållit fri tjänstebrevsrätt samt fick år 1926 av lotterimedel ett anslag å 228,000 kronor, varav hälften finge användas till löpande utgifter för ifrågavarande verksamhet. Dessa medel äro emellertid nu förbrukade, och Riksföreningen, som måste lita uteslutande till enskilda bidrag, är därför nödsakad att i hög grad inskränka sin verksamhet.

Utskottet.

I likhet mot motionärerna anser utskottet, att kulturpropagandan har en stor betydelse icke blott för Sveriges anseende i utlandet utan även för den

svenska utrikeshandeln och sjöfarten, för turistväsendet o. s. v. Utskottet håller före, att det särskilt i sistnämnda avseenden under nuvarande brydsamma förhållanden är angeläget att tillvarataga även de fördelar, som en god och välorganiserad kulturpropaganda i utlandet kan medföra. Ett ökat stöd från statsmakternas sida finner utskottet därför önskvärt, bland annat för ernående av större planmässighet i bedrivandet av ifrågavarande verksamhet.

Emellertid synes det utskottet nödvändigt, att beviljande av ytterligare statsunderstöd för ifrågavarande ändamål föregås av en undersökning av samtliga de förhållanden, som äro av betydelse för föreliggande fråga. Utskottet vill då erinra därom, att Kungl. Maj:t till årets riksdag framlagt en proposition (nr 80), i vilken hemställdes om anvisande under sjätte huvudtiteln av ett extra reservationsanslag å 110,000 kronor till turistreklam- och upplysningsverksamhet i utlandet för budgetåret 1934/1935. I sitt anförande till statsrådsprotokollet vid det tillfälle, då beslut fattades om avlåtandet av omförmälda proposition, lämnade statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet en ingående redogörelse för den svenska turistreklamverksamhetens tidigare utveckling samt för den behandling, som frågan fått i riksdagen och av särskilt tillkallade sakkunniga. Den i propositionen gjorda framställningen har vunnit riksdagens bifall.

Vidare har enligt vad utskottet inhämtat nyligen inom utrikes- och eklestiasitikdepartementen igångsatts en utredning för klarläggande av frågan om den svenska kulturpropagandan i utlandet.

Med hänsyn såväl till riksdagens ovannämnda beslut med anledning av omförmälda proposition som till den sålunda igångsatta utredningen anser sig utskottet icke kunna föreslå riksdagen att till Kungl. Maj:t avlåta skrivelse i föreliggande fråga. Utskottet får därför hemställa,

att ifrågavarande motion ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 mars 1934.

På utskottets vägnar:

JOSEF WEIJNE.

Närvarande vid ärendets slutbehandling i utskottet: herrar *Weijne, Lundell, Erlander, Nyblom*, fruar *Gustafson* och *Eklund*, herrar *Norén, Sefve, Jacobsson* och *Hansson* i Rubbestad*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.